

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za teška
kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena na
teritoriji bivše Jugoslavije od 1991.
godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 31. januar 2012.
Original: engleski

PREDSJEDNIK MEĐUNARODNOG SUDA

Rješava: sudija Theodor Meron, predsjedavajući
Sekretar: g. John Hocking
Odluka od: 31. januara 2012.

TUŽILAC
protiv
RADOVANA KARADŽIĆA
JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU ZA PREISPITIVANJE
ODLUKE O FINANSIRANJU TIMA ODBRANE**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger i gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

1. **JA, THEODOR MERON**, predsjednik Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud), rješavam po Zahtjevu za preispitivanje odluke o finansiranju tima odbrane (dalje u tekstu: Zahtjev za preispitivanje), koji je Radovan Karadžić (dalje u tekstu: Karadžić) podnio 22. avgusta 2011. godine. Sekretar Međunarodnog suda (dalje u tekstu: sekretar) dostavio je odgovor za Zahtjev za preispitivanje,¹ a Karadžić je dostavio repliku.²

I. KONTEKST

2. Dana 19. februara 2010. godine, predsjednik Međunarodnog suda izdao je Odluku po Zahtjevu za preispitivanje Odluke OLAD-a o naknadama tokom pretresne faze (dalje u tekstu: Odluka o naknadama u predmetu *Karadžić*), u kojoj je sekretaru naložio da Karadžićevom timu odbrane dodijeli naknadu za ukupno 750 sati rada mjesečno u pretresnoj fazi postupka za isplatu honorara za pet članova pomoćnog osoblja.³

3. Dana 29. marta 2011. i 9. maja 2011., Karadžić je Službi za pravnu pomoć i pitanja pritvora Međunarodnog suda (dalje u tekstu: OLAD) dostavio zahtjeve kojima je zatražio da sekretar njegovom timu odbrane odobri naknadu za dodatne mjesečne sate rada (dalje u tekstu, zajedno: Zahtjev za dodjelu dodatnih sredstava).⁴ Konkretno, Karadžić traži da se njegovom prvom koordinatoru predmeta i njegovom pravnom saradniku dodijeli naknada za dodatnih 40 sati rada mjesečno i da se drugom koordinatoru predmeta, kad se njegova sredstva potroše, dodijeli naknada za 190 sati rada

¹ Podnesak sekretara na osnovu pravila 33(B) u vezi sa Zahtjevom Radovana Karadžića za preispitivanje odluke o finansiranju tima odbrane, 5. septembar 2011. godine (javno s povjerljivim i *ex parte* dodacima) (dalje u tekstu: Odgovor).

² Replika: Zahtjev za preispitivanje odluke o finansiranju tima odbrane, 8. septembar 2011. godine (dalje u tekstu: Replika).

³ Odluka o naknadama u predmetu *Karadžić*, par. 46, 56.

⁴ Zahtjev za preispitivanje, Dodatak A, str. 1-4; Odgovor, Dodatak A (povjerljivo i *ex parte*), str. 1, 4.

mjesečno.⁵ Karadžić je izjavio da zbog "dosad neviđenog obima i širine njegovog predmeta dodijeljenim sredstvima nije moguće izvesti djelotvornu odbranu".⁶

4. U prilog svom Zahtjevu za dodjelu dodatnih sredstava Karadžić je, između ostalog, tvrdio (i) da je njegov predmet triput složeniji od drugih predmeta složenosti stepena 3 koje finansira Međunarodni sud;⁷ (ii) da nema saoptuženog s kojim može da podijeli zadatke odbrane;⁸ (iii) da prilikom donošenja prijašnjih odluka o finansiranju i smjernica o finansiranju nisu uzeti u obzir prijem i vrijeme prijema velike količine objelodanjenog materijala tužilaštva, kao ni kršenja obaveze objelodanjivanja;⁹ (iv) da je tužilaštvo pozvalo veliki broj svjedoka na osnovu pravila 92ter Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik);¹⁰ i da je (v) broj radnih sati članova Karadžićevog tima odbrane koji su u Haagu redovno veći od broja sati za koji se isplaćuje naknada.¹¹ Karadžić takođe tvrdi da nije imao vremena da pripremi svoju odbranu,¹² i da će, ako se njegovom timu odbrane ne odobre dodatni sati, njegova "situacija i dalje biti nemoguća".¹³

5. Sekretar je u cijelosti odbio Zahtjev za dodjelu dodatnih sredstava.¹⁴ Sekretar, između ostalog, obrazlaže da sredstva mogu biti odobrena samo u skladu s paragrafima 14 i 16 Sistema za utvrđivanje naknada za osobe koje saraduju sa optuženim slabog

⁵ Zahtjev za preispitivanje, Dodatak A, str. 1-2, 4. V. takođe Odgovor, Dodatak A (povjerljivo i *ex parte*), str. 4.

⁶ Zahtjev za preispitivanje, Dodatak A, str. 1. V. takođe Zahtjev za preispitivanje, Dodatak A, str. 4; Odgovor, Dodatak A (povjerljivo i *ex parte*), str. 1.

⁷ Zahtjev za preispitivanje, Dodatak A, str. 1. V. takođe Zahtjev za preispitivanje, Dodatak A, str. 2; Odgovor, Dodatak A (povjerljivo i *ex parte*), str. 1-2.

⁸ Zahtjev za preispitivanje, Dodatak A, str. 1.

⁹ Zahtjev za preispitivanje, Dodatak A, str. 2-3. V. takođe Odgovor, Dodatak A (povjerljivo i *ex parte*), str. 1, 3.

¹⁰ V. Zahtjev za preispitivanje, Dodatak A, str. 4; v. takođe Odgovor, Dodatak A (povjerljivo i *ex parte*), str. 2-3; Zahtjev za preispitivanje, Dodatak B, dopis šefa Službe za pravnu pomoć i pitanja pritvora Jaimee Campbell upućen Karadžiću, u vezi s njegovim zahtjevom za dodatna sredstva, 3. juni 2011. (dalje u tekstu: Pobjijana odluka), str. 53283 (paginacija Sekretarijata).

¹¹ Zahtjev za preispitivanje, Dodatak A, str. 2. V. takođe Odgovor, Dodatak A (povjerljivo i *ex parte*), str. 2, 4.

¹² Zahtjev za preispitivanje, Dodatak A, str. 3-4.

¹³ Zahtjev za preispitivanje, Dodatak A, str. 1; Odgovor, Dodatak A (povjerljivo i *ex parte*), str. 3.

¹⁴ V. Pobjijana odluka, str. 53282-53281.

imovnog stanja koji se sam zastupa¹⁵ i da Sistem za utvrđivanje naknada ne predviđa povećanje sredstava u navedenim okolnostima.¹⁶ Konkretno, sekretar je zaključio da se nije uvjerio da obim Karadžićevog predmeta predstavlja nepredvidive okolnosti koje zahtijeva Sistem za utvrđivanje naknada.¹⁷ Osim toga, sekretar je konstatovao da su "iznimna količina objelodanjenog materijala i kršenja obaveze objelodanjivanja, kao i dodatne obaveze koje iz toga proizlaze, uzeti u obzir tokom produženih perioda odlaganja postupka, čiji su troškovi u potpunosti nadoknađeni".¹⁸ Sekretar takođe zaključuje da objelodanjivanje na osnovu pravila 66(B) Pravilnika "nije izvan kontrole odbrane" i da stoga ne može opravdati dodjelu dodatnih sredstava,¹⁹ i odbacuje sugestiju da izvođenje velikog broja svjedoka tužilaštva na osnovu pravila 92bis i 92ter Pravilnika i potreba da Karadžić pripremi svoju tezu odbrane tokom dokaznog postupka tužilaštva predstavljaju nepredvidive okolnosti.²⁰

II. STANDARD PREISPITIVANJA

6. Za preispitivanje administrativnih odluka sekretara predviđen je sljedeći standard preispitivanja:

Sudsko preispitivanje takve administrativne odluke ne predstavlja ponovo saslušanje. Ne radi se ni o žalbenom postupku, niti je taj postupak na bilo koji način sličan preispitivanju vlastite presude kakvo bi sudsko vijeće moglo provesti u skladu s pravilom 119 Pravilnika o postupku i dokazima. Sudsko preispitivanje administrativne odluke sekretara koja se tiče pravne pomoći inicijalno se bavi pravilnošću postupka kojim je sekretar došao do neke odluke i načinom na koji je do nje došao.²¹

¹⁵ Sistem za utvrđivanje naknada za osobe koje saraduju sa optuženim slabog imovnog stanja koji se sam zastupa, 1. april 2010. (dalje u tekstu: Sistem za utvrđivanje naknada).

¹⁶ Pobjijana odluka, str. 53282-53281.

¹⁷ Pobjijana odluka, str. 53282.

¹⁸ Pobjijana odluka, str. 53282.

¹⁹ Pobjijana odluka, str. 53282-53281.

²⁰ Pobjijana odluka, str. 53281.

²¹ *Tužilac protiv Miroslava Kvočke i drugih*, predmet br. IT-98-30/I-A, Odluka po preispitivanju Odluke sekretara o prestanku pružanja pravne pomoći Zoranu Žigiću, 7. februar 2003. godine (dalje u tekstu: Odluka u vezi sa Žigićem), par. 13. V. npr. *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-T, Odluka po zahtevu da se preispita odluka Sekretarijata o pravu članova tima odbrane na privilegovane posete optuženom, 10. avgust 2011. (javna redigovana verzija) (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Šešelj*), par. 12; Odluka o naknadama u predmetu *Karadžić*, par. 9; Odluka po žalbi na Odluku OLAD-a u vezi s dodatnim sredstvima za pretpretresni postupak, 17. decembar 2009. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Karadžić* od 17. decembra 2009.), par. 18.

Shodno tome, administrativna odluka može biti poništena ukoliko sekretar:

- (a) nije poštovao pravne uslove iz Uputstva, ili
- (b) ako se nije pridržavao osnovnih pravila prirodne pravde ili ako u procesnom smislu nije postupao korektno prema osobi na koju utiče dotična odluka, ili
- (c) ako je uzeo u obzir materijal koji nije relevantan a propustio uzeti u obzir materijal koji je relevantan, ili
- (d) ako je došao do zaključka da kakvog ne bi došla ni jedna razumna osoba koja ispravno razmatra to pitanje (test "nerazumnosti").²²

7. U nedostatku dokaza o nerazumnosti, "ne smije se ulaziti u prostor koji pripada autoru takve administrativne odluke u kojem on ocjenjuje činjenice ili meritum dotičnog slučaja."²³ Strana u postupku koja osporava administrativnu odluku snosi teret dokazivanja da je: (a) došlo do greške gore opisanog karaktera, i (b) da je ta greška bitno uticala na donošenje odluke sekretara na njegovu štetu."²⁴

III. MJERODAVNO PRAVO

8. Paragraf 10 Sistema za utvrđivanje naknada u relevantnom dijelu predviđa sljedeće:

Sistem za utvrđivanje naknada zasniva se na maksimalnom broju radnih sati koji se mogu dodijeliti za rad tima odbrane optuženog za svaku fazu postupka, uključujući sve sate pretresa za jednog člana tima odbrane (pod uslovom da optuženi dobije odobrenje od vijeća da ta osoba prisustvuje pretresima), što zavisi od složenosti predmeta.

9. Paragraf 12 Sistema za utvrđivanje naknada konkretno predviđa sljedeće:

Za pretresnu fazu postupka, Sistem za utvrđivanje naknada zasniva se na dodjeli maksimalnog broja sati timu odbrane optuženog za cjelokupnu fazu, zavisno od stepena složenosti, kako slijedi:

[...]

²² Odluka o naknadama u predmetu *Karadžić*, par. 9. V. npr. Odluka u predmetu *Šešelj*, par. 12; Odluka o predmetu *Karadžić* od 17. decembra 2009., par. 18; Odluka u vezi sa *Žigićem*, par. 13.

²³ Odluka u vezi sa *Žigićem*, par. 13. V. npr. Odluka u predmetu *Šešelj*, par. 13; Odluka o naknadama u predmetu *Karadžić*, par. 10; Odluka u predmetu *Karadžić* od 17. decembra 2009., par. 18.

²⁴ Odluka o naknadama u predmetu *Karadžić*, par. 10. V. npr. Odluka u predmetu *Šešelj*, par. 13; Odluka u predmetu *Karadžić* od 17. decembra 2009., par. 18; Odluka u vezi sa *Žigićem*, par. 14.

iii) Stepen složenosti 3: Maksimalno 150 sati mjesečno po članu tima za najviše (5) članova tima za maksimalno 750 sati mjesečno.

10. Paragraf 14 Sistema za utvrđivanje naknada u relevantnom dijelu predviđa sljedeće:

Sekretar Suda može povećati maksimalno dodijeljeni broj sati po članu tima odbrane ili po fazi postupka (zadržavajući pritom isti stepen složenosti predmeta) ukoliko optuženi koji se sam zastupa pokaže da postoje nepredvidive okolnosti van kontrole optuženog koji se sam zastupa ili članova tima odbrane, a koje značajno utiču na razumno potrebnu pripremu.

11. U paragrafu 16 Sistema za utvrđivanje naknada piše:

Prilikom odlučivanja po zahtjevu za povećanje maksimalno dodijeljenog broja sati po osnovu nepredvidivih okolnosti, sekretar će zatražiti i uzeti u obzir informacije dodijeljene od pretpretresnog sudije ili pretresnog, odnosno žalbenog vijeća, zavisno od situacije, o prirodni okolnosti i njihovom uticaju na pripremu teze optuženog koji se sam zastupa. Tražene informacije će uključivati i to da li se te okolnosti u potpunosti ili djelimično mogu pripisati načinu na koji su tužilaštvo ili optuženi koji se sam zastupa i/ili članovi njegovog tima odbrane vodili svoju pripremu, uključujući planiranje i organizaciju.

12. Najzad, paragraf 26 Sistema za utvrđivanje naknada predviđa da se svi eventualni sporovi u vezi s naknadom za rad ili pokrićem troškova proizašlih iz primjene ovog Sistema za utvrđivanje naknada rješavaju u skladu s članom 31 Uputstva Međunarodnog suda o dodjeli branioca po službenoj dužnosti.²⁵ Međutim, član 31(C) Uputstva predviđa sljedeće:

Ukoliko se spor odnosi na iznos veći od 4.999 eura, oštećena strana može podnijeti zahtjev za preispitivanje sekretaru Suda, koji će stvar proslijediti predsjedniku Suda radi donošenja odluke. Prije nego što predsjednik Suda donese odluku, zatražiće od oštećene strane i respondenta da iznesu argumentaciju. Odluka predsjednika Suda je konačna i obavezujuća za strane.

²⁵ Uputstvo za dodjelu branioca po službenoj dužnosti, Uputstvo br. 1/94, IT/73/REV. 11, 11. juli 2006. (dalje u tekstu: Uputstvo).

IV. ARGUMENTACIJA

A. Zahtjev

13. Karadžić traži da se Pobjana odluka poništi i da se sekretaru izda nalog da Karadžićevoj odbrani dodijeli dodatnih 270 sati rada mjesečno za pretresnu fazu suđenja.²⁶

14. U prilog ovom zahtjevu, Karadžić kao prvo tvrdi da je sekretar pri donošenju Pobjane odluke pogrešno protumačio da Sistem za utvrđivanje naknada dopušta povećanje maksimalnog dodijeljenog iznosa samo pod uslovom postojanja "nepredvidivih okolnosti", kako se navodi u paragrafu 14 Sistema za utvrđivanje naknada.²⁷ Karadžić dodaje da ništa u Sistemu za utvrđivanje naknada ne ukazuje na to da su nepredvidive okolnosti jedini osnov koji opravdava povećanje dodijeljenih sredstava.²⁸ Karadžić takođe tvrdi da je "rigidnost" sekretarovog pristupa nerazumna kada se upoređi sa standardom preispitivanja vijeća Međunarodnog suda, koji nije ograničen na nepredvidive okolnosti i na koji se vijeća mogu po potrebi pozvati "kako bi se spriječila nepravdičnost".²⁹ Alternativno, tvrdi Karadžić, zahtijevajući da se pokaže postojanje nepredvidivih okolnosti, Sistem za utvrđivanje naknada krši pravo optuženog na odgovarajuće uslove za pripremu odbrane predviđeno članom 21(4)(b) Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut), jer isključuje mogućnost da se "u obzir uzme aktualna situacija u kojoj se nalazi optuženi slabog imovinskog stanja koji pokušava da se sam brani".³⁰

15. Karadžić takođe tvrdi da je sekretar pogriješio time što nije uzeo u obzir relevantan materijal koji pokazuje da je prvobitna dodjela sati neprimjerena za njegovu odbranu s obzirom na obim i tempo suđenja.³¹ Karadžić konkretno ističe sljedeće činjenice: da suđenje u njegovom predmetu traje 16 mjeseci, da se tempo suđenja ubrzao

²⁶ Zahtjev za preispitivanje, par. 24.

²⁷ Zahtjev za preispitivanje, par. 8-9, 20.

²⁸ Zahtjev za preispitivanje, par. 20.

²⁹ Zahtjev za preispitivanje, par. 21.

³⁰ Zahtjev za preispitivanje, par. 9. V. takođe Zahtjev za preispitivanje, par. 22.

³¹ Zahtjev za preispitivanje, par. 23. V. takođe Zahtjev za preispitivanje, par. 13, 15, 22.

i da odgovara petodnevnoj sedmici suđenja, da su svjedočenja svjedoka pozvanih na osnovu pravila 92ter Pravilnika prezentirana veoma brzo, da je količina objelodanjenog materijala narasla na preko dva miliona stranica i da je na suđenju prihvaćeno gotovo 5000 dokaznih predmeta.³² Karadžić takođe tvrdi da dodijeljenih 750 sati rada mjesečno nije primjereno s obzirom na činjenicu da njegov tim odbrane treba da neprekidno radi 1200 sati mjesečno,³³ i s obzirom na obim optužbi, količinu objelodanjenog materijala, sredstva dodijeljena tužilaštvu, kao i na činjenicu da se kao jedini optuženi u ovom predmetu, ne može osloniti na podršku saoptuženih, koji često postoje u predmetima trećeg stepena složenosti.³⁴ Karadžić napominje da je sekretar prihvatio te faktore, ali da je odbacio Zahtjev za dodjelu dodatnih sredstava jer su se navodno mogli predvidjeti.³⁵ Karadžić napominje da se slaže da su se ti faktori mogli predvidjeti i da ih je on, u stvari, sam predvidio kad je tražio da se za pretresnu fazu suđenja odobri naknada za 1200 sati rada mjesečno.³⁶

16. Karadžić ističe da je tužilaštvo priznalo da je obim njegovog predmeta jedinstven,³⁷ i tvrdi da su njemu, za razliku od tužilaštva kojem su dodatna sredstva dostupna, u stvari, raspoloživa sredstva smanjena.³⁸ Karadžić kategorički tvrdi da neće moći da ispuni sve zahtjeve Pretresnog vijeća za dobro funkcionisanje suđenja i da će, ako mu se ne odobre primjerena sredstva, morati da traži odgodu suđenja na znatan period.³⁹

B. Odgovor

17. Na početku, sekretar napominje da, prilikom podnošenja ovog Zahtjeva, Karadžić nije postupio u skladu s procedurom koju predviđa član 31(C) Uputstva, uprkos

³² Zahtjev za preispitivanje, par. 10, 16.

³³ Zahtjev za preispitivanje, par. 18. V. takođe Zahtjev za preispitivanje, par. 17.

³⁴ Zahtjev za preispitivanje, par. 15. V. takođe Zahtjev za preispitivanje, par. 17.

³⁵ Zahtjev za preispitivanje, par. 19.

³⁶ Zahtjev za preispitivanje, par. 19.

³⁷ Zahtjev za preispitivanje, par. 11-12.

³⁸ Zahtjev za preispitivanje, par. 13-14.

³⁹ Zahtjev za preispitivanje, par. 14, 16.

prijašnjim konstatacijama da mora postupati u skladu s procedurom navedenom u Uputstvu.⁴⁰

18. Sekretar dalje tvrdi da Pobjana odluka ispunjava kriterij propisnog donošenja administrativne odluke i da se treba usvojiti.⁴¹ Sekretar tvrdi: (i) da je ispravno primijenio relevantne pravne odredbe Sistema za utvrđivanje naknada; (ii) da je ispravno protumačio da Sistem za utvrđivanje naknada zahtijeva da optuženi pokaže da postoje nepredvidive okolnosti; i (iii) da su smjernice navedene u Sistemu za utvrđivanje naknada u skladu s pravima optuženog i s obavezom sekretara da revnosno upravlja javnim sredstvima.⁴² Sekretar dodaje da bi, budući da nije pokazano da postoje nepredvidive okolnosti, povećanje mjesečnog iznosa iznad maksimalnog iznosa koji dopušta Sistem za utvrđivanje naknada ne samo bilo *contra legem*, već bi dovelo do neravnopravnog tretmana Karadžića u poređenju s drugim optuženim pred Međunarodnim sudom.⁴³

19. Sekretar dalje tvrdi da je pri donošenju Pobjane odluke uzeo u obzir da li faktori koje je Karadžić naveo u Zahtjevu za dodjelu dodatnih sredstava predstavljaju i vanredne faktore koji bi se mogli okvalifikovati kao nepredvidive okolnosti.⁴⁴ U vezi s ovim, sekretar objašnjava da je u konsultacijama s Pretresnim vijećem odlučio da veličina, obim i složenost predmeta nisu izmijenjeni od donošenja Odluke o naknadama u predmetu *Karadžić* i kasnije izmjene Sistema za utvrđivanje naknada.⁴⁵ Po mišljenju sekretara "tvrdnja da je 750 sati nedovoljno s obzirom na obim i složenost predmeta predstavlja zahtjev za preispitivanje" Odluke o naknadama u predmetu *Karadžić*.⁴⁶

20. Sekretar takođe tvrdi da je velika količina objelodanjenog materijala bila potpuno predvidiva i da je Pretresno vijeće u produženim i u potpunosti nadoknađenim periodima

⁴⁰ Odgovor, par. 15, gdje se upućuje na Odluku u predmetu *Karadžić* od 17. decembra 2009., par. 19.

⁴¹ Odgovor, par. 18, 49, 51. V. takođe Odgovor, par. 41-47, 50.

⁴² Odgovor, par. 19-25, 40, 50.

⁴³ Odgovor, par. 48.

⁴⁴ Odgovor, par. 26. V. Odgovor, par. 27-40.

⁴⁵ Odgovor, par. 29. Sekretar dodaje da su u Odluci o naknadama u predmetu *Karadžić* konkretno razjašnjeni veličina i složenost predmeta pri donošenju odluke o odgovarajućoj dodjeli sati za Karadžićevu odbranu. V. Odgovor, par. 28.

⁴⁶ Odgovor, par. 28.

odgađanja postupka razmotrilo pitanja iznimne količine materijala objelodanjenog na osnovu pravila 68 Pravilnika, navodna kršenja obaveze objelodanjivanja od strane tužilaštva, kao i za to vezan dodatni posao.⁴⁷ Sekretar takođe tvrdi da su materijali objelodanjeni na osnovu pravila 66(B) Pravilnika bili predvidivi i napominje da je Pretresno vijeće posebno razmotrilo pitanje objelodanjivanja na osnovu pravila 66(B) i u više navrata konstatovalo da ono ne iziskuje dodatna odgađanja.⁴⁸ Sekretar tvrdi da je Karadžiću "bilo poznato da tužilaštvo namjerava" pozvati svjedoke na osnovu pravila 92*bis* i 92*ter* Pravilnika još od pretpretresne faze postupka i da stoga ti svjedoci ne predstavljaju nepredvidive okolnosti.⁴⁹ Što se tiče argumenata u vezi sa sredstvima tužilaštva, sekretar dodaje da je prema praksi Međunarodnog suda u pogledu "jednakosti sredstava" Karadžićeva tvrdnja da ima pravo da mu se dodijele ista sredstva kao tužilaštvu "neodrživa".⁵⁰

C. Replika

21. Karadžić napominje da sekretar ne osporava da je njegov tim odbrane radio 1200 sati mjesečno, od kojih je samo za dio isplaćena naknada, i tvrdi da sekretar treba da primijeni svoje diskreciono ovlaštenje da tu situaciju ispravi ili, u protivnom, Sistem za utvrđivanje naknada, onako kako ga tumači sekretar, krši njegovo pravo na odgovarajuće uslove predviđeno Statutom.⁵¹ Karadžić dalje tvrdi da je sekretar pogrešno protumačio Odluku o naknadama u predmetu *Karadžić* kada je odlučio da je dodijeljenih 750 sati mjesečno primjereno za njegov predmet.⁵² On takođe tvrdi da je sekretar, uzevši u obzir potrebu da obezbijedi da se sa svim optuženima koji se sami zastupaju postupa jednako,

⁴⁷ Odgovor, par. 30-31.

⁴⁸ Odgovor, par. 33. Sekretar priznaje da možda postoje okolnosti u kojima je objelodanjivanje na osnovu pravila 66(B) nepredvidivo, ali tvrdi da Karadžić nije tačno naveo karakter dotičnog materijala objelodanjenog na osnovu pravila 66(B), pa sekretar stoga ne može odrediti da li objelodanjivanje predstavlja nepredvidivu okolnost. V. Odgovor, par. 34.

⁴⁹ Odgovor, par. 35. Sekretar napominje da je znatno povećao broj sati koji se dodjeljuje vještacima na 570, što je znatno veći broj sati od onog koji se obično odobrava timovima odbrane, kako bi Karadžiću izašao u susret u vezi s najvažnijim materijalima na osnovu pravila 92*bis* i 92*ter*. V. Odgovor, par. 36. V. takođe Odgovor, par. 22.

⁵⁰ Odgovor, par. 37-39.

⁵¹ Replika, par. 3-4. Karadžić iznosi da su nadoknađeni troškovi za 900 sati rada mjesečno, koji obuhvataju 750 sati mjesečno i sredstva za 150 sati koja se prenose iz pretpretresne faze postupka. V. Replika, str. 1.

⁵² Replika, par. 5.

pri donošenju Pobjane odluke uzeo u obzir irelevantan faktor, i ističe da se njegov predmet, u svakom slučaju, po svom obimu i složenosti ne može porediti s drugim predmetima.⁵³ Karadžić tvrdi da on ne traži da njegova sredstva budu jednaka sredstvima tužilaštva, već ističe da potreba tužilaštva da za ovaj predmet "izdvoji iznimnu količinu sredstava" potvrđuje njegov argument da je 750 sati mjesečno neprimjereno za odbranu u predmetu takvog obima.⁵⁴ Najzad, Karadžić tvrdi da dodjela nedovoljnih sredstava za njegovu odbranu predstavlja nepravičnost i da je razmatranje tog pitanja nužno kako bi se obezbijedilo pravično suđenje.⁵⁵

V. DISKUSIJA

A. Uvodne napomene

22. Sekretar ispravno zapaža da Karadžić, time što je Zahtjev za preispitivanje dostavio i predsjedniku i sekretaru, nije postupio u skladu s procedurom iz člana 31(C) Uputstva. To nije prvi put da Karadžić ne postupa u skladu s procedurom iz člana 31(C) Uputstva, ali se, za razliku od prijašnjih prilika u kojima je Karadžić to opravdao hitnošću,⁵⁶ u Zahtjevu za preispitivanje ta hitnost ne pominje.⁵⁷ Međutim, budući da sekretar nije zatražio nikakvo posebno pravno sredstvo u vezi s ovim Karadžićevim propustom,⁵⁸ i s obzirom na potrebu za sudskom ekonomičnošću, Zahtjev za preispitivanje ću razmotriti kako je podnijet. Međutim, ističem da Karadžić ubuduće mora slijediti propisani postupak podnošenja eventualnih zahtjeva za preispitivanje odluka sekretara.

⁵³ Replika, par. 6.

⁵⁴ Replika, par. 7.

⁵⁵ Replika, par. 8.

⁵⁶ Odluka o naknadama u predmetu *Karadžić*, par. 31. V., takođe, Odluka od 17. decembra 2009. u predmetu *Karadžić*, par. 19.

⁵⁷ V. generalno Zahtjev; Replika.

⁵⁸ V. Odgovor, par. 15.

B. Analiza

1. Pravni uslovi

23. Karadžić tvrdi da sekretar pogrešno tumači Sistem za utvrđivanje naknada kada tvrdi da je uslov za odobrenje dodatnih sati da se pokaže da postoje "nepredvidive okolnosti". U vezi s tim, kao prvo napominjem da paragraf 14 Sistema za utvrđivanje naknada izričito zahtijeva da optuženi koji se sami zastupaju pokažu da postoje "nepredvidive okolnosti van kontrole optuženog koji se sam zastupa ili članova tima odbrane, a koje značajno utiču na razumno potrebnu pripremu" prije nego što sekretar može da poveća maksimalno dodijeljeni broj sati za svakog člana tima ili fazu postupka.⁵⁹ Karadžić ispravno uočava da u Sistemu za utvrđivanje naknada ništa ne upućuje na to da su nepredvidive okolnosti *jedini* faktor koji se može uzimati u obzir pri donošenju takve odluke. Međutim, iz činjenice da sekretar može uzimati u obzir i druge faktore ne proističe da podnosilac zahtjeva ne treba da pokaže da postoje nepredvidive okolnosti, kako zahtijeva Sistem za utvrđivanje naknada. Iz te činjenice ne proističe ni da to što se sekretar drži uslova "nepredvidivih okolnosti" iz Sistema za utvrđivanje naknada nerazumno, kako to tvrdi Karadžić, samo zato što se taj uslov razlikuje od standarda preispitivanja koji primjenjuju vijeća Međunarodnog suda.⁶⁰ Karadžić ne potkrepljuje svoju tvrdnju u vezi s tim pa se njegovo osporavanje tumačenja Sistema za utvrđivanje naknada, shodno tome, odbacuje.

24. Karadžić takođe tvrdi da Sistem za utvrđivanje naknada krši član 21(4)(b) Statuta, ako zahtijeva da se pokaže da postoje nepredvidive okolnosti, jer isključuje razmatranje aktualne situacije u kojoj se nalazi optuženi koji se sam zastupa.⁶¹ Međutim, Karadžić ne objašnjava na koji način zahtjev da se pokaže postojanje nepredvidivih okolnosti to isključuje. Budući da Karadžić ne pokazuje na koji način je uslov "nepredvidivih

⁵⁹ V. takođe Sistem za utvrđivanje naknada, par. 16.

⁶⁰ V. npr. Odluka po zahtjevu optuženog za ponovo razmatranje odluke u vezi s devetim odgađanjem postupka: svjedokinja KDZ456, 11. novembar 2011., par. 6 (uključujući i reference).

⁶¹ Zahtjev za preispitivanje, par. 9. V. takođe Zahtjev za preispitivanje, par. 22.

okolnosti" nekompatibilan s članom 21(4)(b) Statuta, njegova tvrdnja u tom pogledu se odbacuje.

2. Materijali uzeti u obzir i razumnost

25. Karadžić takođe tvrdi da je pri donošenju Pobjane odluke sekretar pogriješio time što nije uzeo u obzir relevantan materijal.⁶² Svaki od njegovih argumenata ću zasebno razmotriti. Pri tom napominjem da je test dodjele dodatnih sredstava odbrani na osnovu pravila 14 Sistema za utvrđivanje naknade objektivna, a ne subjektivna. Karadžićeva sugestija da je on mogao predvidjeti okolnosti na kojima se temelji njegov zahtjev za dodjelu dodatnih sredstava, prema tome, nije odlučujuća.⁶³ Osim toga, njegov argument u vezi s tim ni na koji način ne oslobađa sekretara dužnosti da utvrdi da li je optuženi pokazao da postoje nepredvidive okolnosti, što je element koji sekretar potvrđuje pri razmatranju svakog od Karadžićevog argumenta.⁶⁴ Stoga ću razmotriti da li je sekretar bio razuman kada je procjenjivao jesu li okolnosti koje je Karadžić iznio u prilog svom Zahtjevu za dodjelu dodatnih sredstava objektivno bile predvidive.

(a) Obim, veličina i složenost Karadžićevog suđenja

26. Karadžić tvrdi da je sekretar pogriješio u svojoj procjeni obima i tempa Karadžićevog suđenja. Napominjem da je sekretar u Pobjanoj odluci eksplicitno razmotrio obim i složenost predmeta.⁶⁵ On je, konkretno, napomenuo da je "izniman obim" predmeta već uzet u obzir u Odluci o naknadama u predmetu *Karadžić* i da je Pretresno vijeće, nakon konsultacija, 6. aprila 2011. izjavilo da od vremena izdavanja

⁶² Zahtjev za preispitivanje, par. 22-23. Karadžić takođe tvrdi da je sekretar, razmatrajući potrebu da se sa svim optuženima postupi jednako, prilikom donošenja Odluke uzeo u obzir jedan irelevantan faktor. V. Replika, par. 6. Međutim, smatram da sekretarova rasprava o jednakom postupanju sa svim optuženima koji se sami zastupaju, koju je iznio u kontekstu svojih argumenata o razradi i stalnoj primjeni Sistema za utvrđivanje naknada, ne pokazuje da je sekretar uzeo u obzir potrebu da se između dva različita predmeta izjednače sredstva, kako Karadžić navodi, odnosno da je, drugim riječima, uzeo u obzir irelevantan materijal. V. Replika, par. 6; Odgovor, par. 20-21, 48. Karadžićeva tvrdnja se, shodno tome, odbacuje.

⁶³ V. Zahtjev za preispitivanje, par. 19.

⁶⁴ V. generalno Odgovor.

⁶⁵ Pobjana odluka, str. 53282.

Odluke o naknadama u predmetu *Karadžić* i naknadnih izmjena Sistema za utvrđivanje naknada nije došlo do promjene u veličini, obimu i složenosti predmeta.⁶⁶

27. Karadžić ne pokazuje da je sekretar propustio da uzme u obzir eventualne relevantne dokaze u vezi s tim. Osim toga, činjenica da je Karadžićev tim odbrane radio više sati nego što mu je nadoknađeno sama po sebi ne pokazuje da je sekretar pogriješio prilikom ocjene obima i karaktera Karadžićeva predmeta. Sekretar je stoga razumno zaključio da nije pokazano da je obim predmeta "nepredvidiva okolnost [...] koja znatno utiče na potrebne pripreme".⁶⁷

(b) Objelodanjivanje na osnovu pravila 68

28. Što se tiče Karadžićevih tvrdnji u vezi s velikom količinom objelodanjenih materijala i velikim brojem kršenja obaveze objelodanjivanja, podsjećam da je sekretar odbacio te argumente u Pobjijanoj odluci zaključivši da su "iznimna količina objelodanjenog materijala i kršenja obaveze objelodanjivanja, kao i dodatne obaveze koje su iz tog proizašle, razmotrene tokom produženih perioda odgađanja postupka, čiji su troškovi u cijelosti nadoknađeni".⁶⁸ Takođe napominjem da je Pretresno vijeće Karadžiću odobrilo nekoliko perioda odgađanja postupka kako bi pregledao materijale objelodanjene na osnovu pravila 68 Pravilnika.⁶⁹ Karadžićev tim odbrane je tokom tih

⁶⁶ Pobjijana odluka, str. 53282.

⁶⁷ Pobjijana odluka, str. 53282 (navodnici iz citata izostavljeni). Sekretar navodi da Karadžić, tražeći da se na osnovu obima i složenosti njegovog predmeta poveća broj dodijeljenih sati, u stvari traži ponovno razmatranje Odluke o naknadama iz predmeta *Karadžić*. V. Odgovor, par. 28. U Odluci o naknadama iz predmeta *Karadžić*, predsjednik je uzeo u obzir obim i složenost predmeta naloživši sekretaru da Karadžićevoj odbrani dodijeli 750 sati rada. V. Odluka o naknadama u predmetu *Karadžić*, par. 41-45. Međutim, smatram da ova činjenica ne utječe na to da li Karadžić može tražiti da se pokaže, ili je već pokazao, da su se u vezi s tim faktorima od vremena izdavanja Odluke o naknadama u predmetu *Karadžić* pojavile "nepredvidive okolnosti".

⁶⁸ Pobjijana odluka, str. 53282.

⁶⁹ V. npr. Odluka po četrdeset sedmom zahtjevu za utvrđivanje kršenja obaveze objelodanjivanja i daljnji prekid postupka, 10. maj 2011. (dalje u tekstu: Odluka po četrdeset sedmom zahtjevu) (kojom se odobrava odgađanje postupka u trajanju od sedmice dana); Odluka po zahtjevu optuženog za peti privremeni prekid postupka, 17. mart 2011. (kojom se odobrava odgađanje u trajanju od dvije sedmice); Odluka po zahtjevu optuženog za četvrto odgađanje postupka, 16. februar 2011. (kojom se odobrava odgađanje postupka u trajanju od šest sedmica). Pravilo 68(i) Pravilnika predviđa da će "[t]užilac [...] što je prije moguće odbrani objelodaniti sve materijale koji po njegovim stvarnim saznanjima mogu upućivati na nevinost, odnosno ublažiti krivicu optuženog ili uticati na vjerodostojnost dokaza optužbe".

prekida dostavio fakturu za isti maksimalni broj sati kao i tokom perioda kada se zasjedanja vijeća održavaju sve radne dane.⁷⁰

29. Primjećujem da sekretar u Pobjanoj odluci nije donio jasan zaključak o tome da li "iznimna količina objelodanjenog materijala i kršenja obaveze objelodanjivanja" o kojima je ovdje riječ,⁷¹ ili, konkretno, objelodanjivanje na osnovu pravila 68, predstavljaju nepredvidive okolnosti izvan kontrole optuženog koji se sam zastupa ili članova njegovog tima odbrane.⁷² Bilo bi bolje da je sekretar donio jasan zaključak. Uprkos tome, smatram da nije nerazumno to što je sekretar primijenio svoje diskreciono ovlaštenje i zaključio da periodi odgode postupka čiji su troškovi u cijelosti nadoknađeni, a koji su odobreni kako bi se Karadžiću dalo vremena da pregleda materijal objelodanjen na osnovu pravila 68, ukidaju potrebu da se Karadžićevom timu odbrane na tom istom osnovu dodijele dodatna sredstva.⁷³ Shodno tome, Karadžićeve tvrdnje u vezi s tim se odbacuju.

(c) Objelodanjivanje na osnovu pravila 66(B)

30. U Zahtjevu za dodjelu dodatnih sredstava, Karadžić je naveo da je materijal objelodanjen na osnovu pravila 66(B) Pravilnika⁷⁴ najveća količina objelodanjenog materijala koji je dobio od tužilaštva od februara 2010.⁷⁵ Međutim, u Pobjanoj odluci, sekretar je zaključio da je, "budući da se objelodanjivanje na osnovu pravila 66(B) temelji na zahtjevima odbrane, takvo je objelodanjivanje izvan kontrole odbrane i stoga

⁷⁰ V. Pobjana odluka, str. 53282; Odgovor, par. 31.

⁷¹ Pobjana odluka, str. 53282.

⁷² V. Pobjana odluka, str. 53282-53281. V. takođe Odgovor, par. 30 ("Konkretno u vezi s materijalom objelodanjenom na osnovu pravila 68, sekretar izjavljuje da to, čak i da nije bilo predvidivo, ne opravdava dodjelu dodatnih sredstava".).

⁷³ V. Sistem utvrđivanja naknada, par. 14 (u kojem se navode okolnosti u kojima sekretar "može" povećati maksimalno dodijeljen broj sati po članu tima odbrane ili po fazi postupka).

⁷⁴ Pravilo 66(B) Pravilnika predviđa da "[t]užilac mora, kad se to od njega zahtijeva, dozvoliti odbrani da pregleda sve knjige, dokumente, fotografije i predmete koji se nalaze u posjedu ili pod nadzorom tužioca, a bitni su za pripremu odbrane ili ih tužilac namjerava koristiti kao dokaze na suđenju, ili su pribavljeni od optuženog, ili su mu pripadali".

⁷⁵ Zahtjev za preispitivanje, Dodatak A, str. 2.

ne može služiti kao opravdanje za dodatna sredstava u skladu sa Sistemom za utvrđivanje naknada".⁷⁶

31. Iako je zahtjev za objelodanjivanje na osnovu pravila 66(B) podnio Karadžić, smatram da tačna količina materijala koji se objelodanjuje na osnovu takvog zahtjeva nije pod njegovom kontrolom i da stoga nije nužno predvidiva. Pod uslovom da je zahtjev za objelodanjivanje bitan za pripremu odbrane, da se odnosi na materijale koje tužilaštvo namjerava da koristi kao dokaze na suđenju, odnosno da se odnosi na materijale koji su pribavljeni ili su pripadali optuženom,⁷⁷ Karadžić ima pravo da podnosi takve zahtjeve. Činjenica da je moguće da se na osnovu takvih zahtjeva objelodani velika količina materijala ne predstavlja razuman osnov na temelju kog sekretar može da zaključi da Karadžiću ne treba obezbijediti dovoljno sredstava da taj materijal pregleda.

32. Pri donošenju odluke da ne odobrava dodjelu dodatnih sredstava zbog objelodanjivanja na osnovu pravila 66(B), sekretar je relevantnim faktorom smatrao i to da Pretresno vijeće nije odobrilo prekid postupka radi pregleda tog objelodanjenog materijala.⁷⁸ Kako napominje sekretar, Pretresno vijeće donijelo je tu odluku na osnovu argumenta da "odbrana nema pravo da pregleda sav materijal na osnovu pravila 66(B) koji joj je dostavljen prije izvođenja dokaza u predmetu".⁷⁹ Ovo obrazloženje ne bavi se pitanjem da li je količina materijala objelodanjenog na osnovu pravila 66(B) bila predvidiva.⁸⁰ Stoga zaključujem da je sekretar, oslanjajući se djelomično na obrazloženje Pretresnog vijeća, pri donošenju Pobjijane odluke uzeo u obzir nerelevantan materijal.

33. S obzirom na gorenavedeno, konstatujem da je odluka sekretara u vezi s objelodanjivanjem na osnovu pravila 66(B) bila nerazumna i da je sekretar uzeo u obzir

⁷⁶ Pobjijana odluka, str. 53281. V. takođe Odgovor, par. 33.

⁷⁷ V. Pravilo 66(B) Pravidnika.

⁷⁸ Pobjijana odluka, str. 53282-53281.

⁷⁹ Pobjijana odluka, str. 53282, gdje se poziva na Odluku po četrdeset i sedmom zahtjevu, par. 21 (navodnici iz citata izostavljeni).

⁸⁰ Napominjem da argument sekretara da Karadžić nije konkretno naveo tačan karakter materijala objelodanjenog na osnovu pravila 66(B) o kojem je ovdje riječ i da sekretar stoga nije bio u mogućnosti da odredi da li objelodanjeni materijal predstavlja nepredvidivu okolnost. V. Odgovor, par. 34. Međutim, takođe napominjem da ovaj stav nije iznijet u Pobjijanoj odluci. V. Pobjijana odluka, str. 53282-53281.

irelevantan materijal, te da je sekretar, stoga, pogriješio. Napominjem Karadžićev argument da mu je tužilaštvo, samo od februara 2010. godine, objelodanilo preko dva miliona stranica materijala, od čega je više od 250.000 stranica objelodanjeno na osnovu pravila 66(B).⁸¹ Takođe napominjem i njegov argument da je prijem tolike količine materijala okolnost koja nije uzeta u obzir pri donošenju prijašnjih odluka o dodjeli sredstava.⁸² Međutim, smatram da Karadžić, uprkos tome što je neupitno da mu je objelodanjena znatna količina materijala i da nije nužno predvidivo koliko će materijala biti objelodanjeno u skladu sa zahtjevom na osnovu pravila 66(B), nije pokazao da li je i u kojoj mjeri dio materijala objelodanjenog na osnovu pravila 66(B), ili sav taj materijal, u biti bio "nepredvidiv", kako zahtijeva Sistem za utvrđivanje naknada.⁸³ Stoga konstatujem da Karadžić ne pokazuje kako je sekretarova odluka znatno uticala na administrativnu odluku na njegovu štetu.⁸⁴

(d) Svjedoci na osnovu pravila 92ter

34. Razmatrajući sada Karadžićevu tvrdnju u vezi s brojem svjedoka koji su pozvani na osnovu pravila 92ter Pravilnika,⁸⁵ primjećujem da je sekretar objasnio da je Pretresno vijeće obavijestilo da su Karadžić i njegov tim odbrane upoznati s korištenjem pravila 92bis i pravila 92ter Pravilnika "još od pretpretresne faze i da to stoga ne može predstavljati nepredvidivu okolnost".⁸⁶ U vezi s tim, sekretar takođe izjavljuje da je Pretresno vijeće u više navrata vještacima koji su Karadžiću dodijeljeni po službenoj dužnosti odobrilo da mu pomažu u pripremi i vođenju određenih unakrsnih ispitivanja, i da je, radi toga, sekretar odobrio dodatne sate za te zadatke.⁸⁷

35. Na početku napominjem da se na osnovu upućenosti u to da će tužilaštvo možda koristiti ta pravila ne može predvidjeti koja količina materijala će biti prihvaćena posredstvom tih svjedoka. U vezi s tim, imam u vidu i Karadžićev argument da je

⁸¹ Zahtjev za preispitivanje, Dodatak A, str. 2.

⁸² Zahtjev za preispitivanje, Dodatak A, str. 3..

⁸³ V. Zahtjev za preispitivanje, Dodatak A, str. 2-3. V. takođe Odgovor, par. 34.

⁸⁴ V. Odluka o naknadama u predmetu *Karadžić*, par. 10.

⁸⁵ Zahtjev za preispitivanje, par. 16.

⁸⁶ Pobjijana odluka, str. 53281.

⁸⁷ Pobjijana odluka, str. 53281. V. takođe Odgovor, par. 36.

iznimno velik broj svjedoka tužilaštva pozvan na osnovu pravila 92ter.⁸⁸ Stoga nisam mišljenja da obaviještenost o mogućem korištenju pravila 92ter Pravilnika sama po sebi pruža razuman osnov za zaključak da Karadžiću neće biti dodijeljeno dovoljno sredstava za razmatranje ove količine materijala do koje dovodi primjena tog pravila. Međutim, primjećujem da Pobjana odluka ukazuje na to da je sekretar dodijelio Karadžiću "mnogo veći broj sati od uobičajenog broja sati koji se odobrava drugim timovima odbrane" kako bi vještaci dodijeljeni Karadžiću po službenoj dužnosti obavili pripremu i proveli određena unakrsna ispitivanja.⁸⁹ Napominjem vidu i sekretarov argument da Karadžić još uvijek nije iscrpio postojeća sredstva.⁹⁰ U tim okolnostima, smatram da nije nerazumno da je sekretar primijenio svoje diskreciono ovlaštenje i zaključio da zbog te dodatne dodjele nema potrebe da se Karadžićevom timu odbrane odobre daljnja sredstava u vezi sa svjedocima na osnovu pravila 92ter. Karadžićeve tvrdnje u vezi s pravilom 92ter Pravilnika se, shodno tome, odbacuju.

3. Ponovno razmatranje

36. U gore iznijetoj analizi razmatraju se konkretni argumenti iz Zahtjeva za preispitivanje. Međutim, obijanjem zahtjeva na tom osnovu zanemarila bi se osnovna tema Karadžićeve argumentacije. Tumači li se u širem smislu i u kontekstu, Zahtjev za preispitivanje i Replika ozbiljno dovode u pitanje ispravnost Odluke o naknadama u predmetu *Karadžić* kojom je Karadžiću dodijeljena naknada za 1200 sati rada mjesečno tokom odgađanja postupka i kojom je ta naknada smanjena na 750 sati rada mjesečno kada se suđenje nastavi.⁹¹ Konkretnije, napominjem Karadžićevu tvrdnju da su se faktori koji iziskuju povećanje plaćenih sati rada tokom pretresne faze "mogli predvidjeti" prije donošenja Odluke o naknadama u predmetu *Karadžić*,⁹² i da obimnosti i složenosti njegovog predmeta nije pridano dovoljno pažnje.⁹³ Karadžić ističe da je Zahtjev za

⁸⁸ V. Zahtjev za preispitivanje, par. 16; Odgovor, Dodatak A, str 2 (povjerljivo i *ex parte*). V. takođe Pobjana odluka, str. 53283, 53281.

⁸⁹ Pobjana odluka, str. 53281, napomena 1; Odgovor, par. 36.

⁹⁰ Odgovor, napomena 25. V. takođe Odgovor, par. 22 (gdje se napominje da je sekretar iznimno povećao broj zadataka za vještace i sate dodijeljene za zadatke vještaka na 570 sati).

⁹¹ Odluka o naknadama u predmetu *Karadžić*, par. 45-46, 56.

⁹² V. Zahtjev za preispitivanje, par. 19.

⁹³ V. Replika, par. 5.

preispitivanje podnio zato što mu smanjenje broja plaćenih radnih sati uskraćuje pravično suđenje i predstavlja nepravično postupanje.⁹⁴ Takođe napominjem da sekretar izričito navodi da Karadžićevi argumenti predstavljaju zahtjev za ponovo razmatranje.⁹⁵

37. S obzirom na gorenavedeno, i podsjećajući na obavezu Međunarodnog suda da optuženima obezbijedi njihova prava i pravično suđenje,⁹⁶ smatram da je u interesu pravde da se, *proprio motu*, Zahtjev za preispitivanje tumači i kao zahtjev za ponovo razmatranje Odluke o naknadama u predmetu *Karadžić*. Napominjem da odluke predsjednika Međunarodnog suda u vezi s preispitivanjem administrativnih odluka do sada nisu ponovno razmatrane. Međutim, uvriježeno je da je dopušteno ponovo razmatranje odluka vijeća Međunarodnog suda koje nisu konačne.⁹⁷ U tom kontekstu, mislim da nema razloga zašto se odluke predsjednika, u primjereno ograničenim okolnostima, ne bi ponovo razmatrale.

38. Prilikom utvrđivanja standarda ponovnog razmatranja odluka predsjednika Međunarodnog suda, rukovodim se standardima koji se primjenjuju na ponovno razmatranje odluka vijeća Međunarodnog suda. Ponovo razmatranje je, između ostalog, dopušteno kada pobijana odluka sadrži "jasn [u] grešku u rezonovanju" ili "posebn[e] okolnosti koje opravdavaju njeno ponovo razmatranje kako bi se izbjegla nepravda".⁹⁸ Okolnosti koje opravdavaju ponovo razmatranje odluka vijeća mogu biti nove činjenice.⁹⁹ Međutim, napominjem da je Odluka o naknadama u predmetu *Karadžić* predstavljala preispitivanje administrativne odluke; nove činjenice ustanovljene nakon

⁹⁴ V. Replika, par. 7-8.

⁹⁵ Odgovor, par. 28.

⁹⁶ V. članovi 20 i 21 Statuta.

⁹⁷ V. *npr.* *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR73.16, Odluka po interlokutornoj žalbi Jadranka Prlića na Odluku po zahtjevu Prličeve odbrane za preispitivanje odluke u vezi s prihvatanjem dokumentarnih dokaza, 3. novembar 2009. godine (dalje u tekstu: odluka u predmetu *Prlić*), par. 18.

⁹⁸ Odluka u predmetu *Prlić*, par. 18.

⁹⁹ Odluka u predmetu *Prlić*, par. 18.

donošenja administrativne odluke ne predstavljaju valjan osnov za ponovo razmatranje, jer sekretar s njima nije raspolagao u vrijeme donošenja svoje odluke.¹⁰⁰

39. Razmatrajući sada utemeljenost Karadžićevog zahtjeva za ponovo razmatranje, napominjem da je Odlukom o naknadama u predmetu *Karadžić* naknada za 750 sati rada mjesečno tokom pretresne faze postupka dodijeljena na temelju dviju zasebnih postavki. Prva se odnosi na to da određene izuzetne okolnosti, između ostalog veliki obim posla u vezi s objelodanjenim materijalima i svjedocima, opravdavaju dodjelu naknade za 1200 sati rada mjesečno Karadžićevom timu odbrane tokom odgađanja postupka. Međutim, ovo odobrenje bilo je ograničeno na period do ponovnog početka pretresnog postupka.¹⁰¹ Druga jest to da dodjela pomoći Karadžiću tokom pretresnog postupka treba odražavati broj plaćenih sati rada pomoćnog osoblja predviđenih za najsloženije predmete Međunarodnog suda, u skladu sa standardiziranim okvirom za naknadu troškova odbrane koji sekretar primjenjuje za optužene koji imaju pravnog zastupnika.¹⁰²

40. Usredsređenost Odluke o naknadama u predmetu *Karadžić* na postupanje u skladu sa Smjernicama za pravnu pomoć bila bi opravdana u uobičajenim okolnostima. Međutim, ogroman obim i složenost Karadžićevog suđenja nisu u toj odluci dovoljno uzeti u obzir. Već je bilo dobro poznato da je obim optužbi protiv Karadžića iznimno velik i, kako Karadžić tvrdi, bilo je jasno da će morati da pregleda dosad neviđenu količinu objelodanjenog materijala i materijala u vezi sa svjedocima istovremeno dok se odvija suđenje. Smanjenje broja plaćenih sati za više od trećine nakon ponovnog početka suđenja bilo je stoga neopravdano i moglo je dovesti do nepravde. U tim okolnostima, Odluka o naknadama u predmetu *Karadžić* nije se trebala ograničiti na prag maksimalne naknade predviđen Smjernicama za pravnu pomoć.

41. Prihvatam i ističem sljedeće:

¹⁰⁰ *Up.* Odluka u vezi sa *Žigićem*, par. 13; Odluka o naknadama u predmetu *Karadžić*, par. 1-9. Primjećujem da sekretar mora biti upoznat s novim činjenicama kada one opravdavaju ponovno razmatranje odluke sekretara.

¹⁰¹ *V.* Odluka o naknadama u predmetu *Karadžić*, par. 38-39, 45-46.

¹⁰² *V.* Odluka o naknadama u predmetu *Karadžić*, par. 46; *Branioći - smjernice za pravnu pomoć u pretresnoj fazi postupka*, 1. novembar 2009. (dalje u tekstu: *Smjernice za pravnu pomoć*), par. 31-38.

Ništa u ovoj odluci ne treba tumačiti kao da znači da svi optuženi koji se sami zastupaju treba da dobiju isti broj sati za pomoćno osoblje kao i optuženi u predmetima slične složenosti koji imaju pravnog zastupnika. Naprotiv, takva odluka donosi se isključivo u zavisnosti od predmeta, nakon što se brižljivo razmotre konkretne prilike svakog optuženog koji se sam zastupa.¹⁰³

U postojećim okolnostima, smatram da je primjereno da se ponovo razmotre zaključci Odluke o naknadama u predmetu *Karadžić* i da se Karadžićevom timu odbrane, s obzirom na konkretne okolnosti suđenja u predmetu *Karadžić*, odobre dodatni plaćeni radni sati.

42. Na osnovu Karadžićih argumenata ne može se utvrditi da je dodjela naknade za 1200 sati rada mjesečno primjerena. Međutim, Karadžić navodi dovoljno opravdanja u prilog dodjeli naknade za dodatnih 270 radnih sati mjesečno njegovom timu odbrane.¹⁰⁴ Konkretnije, on objašnjava da je koordinator predmeta za kog traži naknadu potreban kako bi unosio dokumente u sistem e-court i rješavao pitanja u vezi s prijevodima na b/h/s, te da reakcija na veliku količinu predmetnih materijala iziskuje znatan broj dodatnih radnih sati za njegovog pravnog savjetnika i koordinate predmeta.¹⁰⁵

4. Zaključak

43. S obzirom na gorenavedeno, smatram da je sekretar pri donošenju Pobjijane odluke postupio u skladu sa svojim diskrecionim ovlaštenjem, osim u pogledu pitanja u vezi s objelodanjivanjem na osnovu pravila 66(B). U vezi s tim pitanjem, smatram da je sekretar pogriješio jer nije uzeo u obzir relevantan materijal i jer je izveo nerazuman zaključak. Uprkos tome, smatram da, budući da Karadžić ne pokazuje na koji je način i u kojoj mjeri količina materijala koji je u njegovom predmetu objelodanjen na osnovu pravila 66(B) Pravilnika, u biti, "bila nepredvidiva", kako zahtijeva Sistem za utvrđivanje

¹⁰³ Odluka o naknadama u predmetu *Karadžić*, par. 47.

¹⁰⁴ V. npr. Zahtjev za preispitivanje, par. 14-17.

¹⁰⁵ V. Zahtjev za preispitivanje, par. 4, 14-15.

naknada, on ne pokazuje da "takva greška znatno utiče na odluku sekretara na njegovu štetu".¹⁰⁶

44. Međutim, kao što sam obrazložio gore u tekstu, Zahtjev za preispitivanje, ako se razmatra u odgovarajućem kontekstu, ubjedljivo dokazuje da ponovo razmatranje Odluke o naknadama u predmetu *Karadžić* opravdano. U Odluci nisu u dovoljnoj mjeri uzeti u obzir obim i složenost Karadžićevog suđenja i stoga je napravljena greška kada je Karadžićevom timu odbrane dodijeljen premali broj plaćenih mjesečnih radnih sati.

VI. DISPOZITIV

45. Iz gorenavedenih razloga, **ODOBRAVAM** Zahtjev za preispitivanje i **NALAŽEM** sekretaru da u pretresnoj fazi postupka Karadžićevom timu odbrane dodijeli dodatnih 270 radnih sati mjesečno.

/potpis na originalu/
sudija Theodor Meron,
predsjednik

Dana 31. januara 2012.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

¹⁰⁶ V. Odluka o naknadama u predmetu *Karadžić*, par. 10. V. npr. Odluka u predmetu *Šešelj*, par. 13; Odluka od 17. decembra 2009. u predmetu *Karadžić*, par. 18; Odluka u vezi sa Žigićem, par. 14.